

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Факультет міжнародних відносин, політології та соціології

Кафедра міжнародних відносин

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

Методичні вказівки

до вивчення навчальної дисципліни
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти спеціальності 291
«Міжнародні відносини, суспільні комунікації
та регіональні студії»

У двох частинах

Частина 2

Одеса
«Астропринт»
2024

УДК 94(477):327”19/20”(0723)
З-781

Укладач:

Володимир Алімович ДУБОВИК, кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Рецензенти:

Світлана Вадимівна КОЧ, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

Юлія Вадимівна УЗУН, доктор політичних наук, професор кафедри політології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Рекомендовано до друку вченою радою факультету міжнародних відносин, політології та соціології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (*протокол № 9 від 27 червня 2024 року*)

Зовнішня політика України : методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» : у 2 ч. Частина 2 / уклад. В. А. Дубовик. — Одеса : Астропринт, 2024. — 27 с.

Методичні вказівки розраховані на поглиблене вивчення тем навчальної дисципліни «Зовнішня політика України» (частина 2) здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії та були розроблені відповідно до силабусу та робочої програми дисципліни. Основна мета вказівок — надати методичну допомогу здобувачам вищої освіти у підготовці та вивченні тем практичних занять та у процесі самостійної роботи.

УДК 94(477):327”19/20”(0723)

© Дубовик В. А., укладання, 2024

ЗМІСТ

Вступ	4
Тематика змістових модулів, завдання та література	6
Тематика практичних занять, завдання та література.....	13
Самостійна робота студентів	16
Питання до підсумкового контролю	19
Рекомендована література	20
Форми контролю і методи оцінювання	23

ВСТУП

Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Зовнішня політика України (частина 2)» призначені для допомоги здобувачам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», які навчаються в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова на Факультеті міжнародних відносин, політології та соціології.

Мета навчальної дисципліни «Зовнішня політика України (частина 2)» полягає у формуванні комплексного розуміння основних тенденцій зовнішньої політики України в контексті трансформаційних змін систем міжнародних відносин протягом ХХ-ХХІ століть.

Завдання курсу полягають у вивченні студентами: основних етапів еволюції ролі та положення українських земель і народу України у контексті міжнародних відносин; основних здобутків та помилок української зовнішньої політики; основних принципів та напрямків сучасної зовнішньої політики України; особливостей взаємовідносин між Україною, з одного боку, та її основними міжнародними партнерами, з іншого; специфіки взаємодії України із головними регіональними та глобальними міжнародними організаціями.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України;

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.

СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.

СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

РН02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.

РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.

РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

РН08 Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.

РН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.

РН11. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні.

РН16. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.

Програма навчальної дисципліни «Зовнішня політика України (частина 2)» складається із таких змістових модулів:

Змістовний модуль I. Зовнішньополітична діяльність України протягом ХХ століття (до відновлення незалежності).

Змістовний модуль II. Зовнішня політика та дипломатія незалежної України.

На вивчення навчальної дисципліни «Зовнішня політика України» відводиться 75 годин, у тому числі: 20 – лекцій, 10 – практичні заняття та 45 – самостійна робота, що становить 2,5 кредити ЄКТС.

ТЕМАТИКА ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ, ЗАВДАННЯ ТА ЛІТЕРАТУРА

Змістовний модуль І. Зовнішньополітична діяльність України протягом XX століття

Тема 1. «Українське питання» в міжнародних відносинах в період між світовими війнами.

Ставлення західних держав до «українського питання». Українські землі в процесах територіального врегулювання після закінчення першої світової війни. Сен-Жерменський (1919 р.) та Тріанонський (1920 р.) договори, їх вплив на долю України. Вирішення долі Закарпаття та Північної Буковини. Остаточне встановлення суверенітету Польщі над частиною українських земель. Тимчасовий та постійний мандати Польщі на управління західноукраїнськими землями. Становище в Західній Україні. Українсько-польські відносини. «Українська військова організація» та її зовнішньополітична орієнтація. Діяльність «Українського національно-демократичного об'єднання». Виникнення ОУН, зовнішньополітичні погляди її лідерів. Політика «пацифікації» і реакція міжнародного співтовариства. Досягнення «нормалізації» з польською адміністрацією. Мюнхенська угода 1938 р. та поява автономної Карпатської української держави. Реакція офіційної Праги. Вторгнення угорських військ.

Література

1. В'ятрович В. Основні принципи зовнішньої політики ОУН. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Viatrovych_Volodymyr/Osnovni_pryntsyupy_zovnishnoi_polityky_OUN
2. Пагіря О. «Найбільша проблема Європи»: міжнародна гра навколо Карпатської України на зламі 1938-1939 років. URL: <https://1939.in.ua/general/oleksandr-pahiria-naybilsha-problema-yevropy-mizhnarodna-hra-navkolo-karpatskoi-ukrainy-na-zlami-1938-1939-rr>
3. Сацький П. Націоналізація міжнародних відносин і українське питання після першої світової війни. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/items/4fa6ead7-ee61-45bc-8c72-a28835296173>
4. Чекаленко Л. Д., & Федуняк С. Г. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів): підруч. для студ. вищ. навч. закл. / за заг. ред. Л. Д. Чекаленко. К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. 464 с.

Тема 2. Україна в Другій світовій війні.

Плани гітлерівської Німеччини стосовно України. Боротьба різних підходів до «українського питання» в німецькому політичному керівництві. А. Розенберг. Пакт про ненапад СРСР та Німеччини, секретні протоколи, договір про дружбу та кордони. Їх наслідки для українських земель. Введення

радянських військ на територію Польщі та Румунії. Розкол в ОУН. Вплив міжнародного фактору на діяльність українського націоналістичного підпілля. Вторгнення гітлерівців на територію СРСР. Проголошення української держави 30 червня 1941 р. Реакція німецького керівництва. Негативні наслідки протиріч різних фракцій в таборі українських націоналістів. Діяльність Українського Центрального комітету Володимира Кубийовича. Формування дивізії «Галичина». Створення Української Повстанської армії. «Українська Головна Визвольна Рада». Зовнішньополітична доктрина УГВР та УПА. Загострення польсько-українських відносин на Волині та в Галичині.

Література

1. Лисенко О. Початок Другої світової війни та Україна в сучасному науковому дискурсі. URL: http://www.visnyk-nanu.org.ua/sites/default/files/files/Visn.2019/12/Visn_12-2019%2B11_Lysenko.pdf
2. Савчин М. Зовнішньополітична діяльність ОУН (Б) у 1942-1947 рр. URL: <https://www.inst-ukr.lviv.ua/files/17/480Savchyn.pdf>
3. Petrone K. The living ghosts of the Second World War and the Russian invasion of Ukraine. URL: https://origins.osu.edu/read/living-ghosts-second-world-war-and-russian-invasion-ukraine?language_content_entity=en

Тема 3. Україна в процесі територіального врегулювання після закінчення другої світової війни. Заснування ООН та Україна.

Вирішення проблеми західних кордонів УРСР. Питання про Закарпатську Україну. Українсько-польські відносини. Урегулювання питання про польсько-радянський кордон з новим польським урядом. «Обміни населенням». Операція «Вісла». Продовження боротьби українським націоналістичним рухом і позиція західних держав. Заснування Народного комісаріату іноземних справ УРСР. «Вихід» УРСР на міжнародну арену. Участь делегації УРСР в конференції у Сан-Франциско. Дипломатичні аспекти вступу УРСР в ООН. Паризька конференція 1946 р., Дунайська конференція 1948 р.

Література

1. Акція «Вісла». 1947 рік (28 квітня – 29 липня). URL: <https://uinp.gov.ua/informaciyni-materialy/viyskovym/akciya-visla-1947-rik-28-kvitnya-29-lypnya>
2. Завершення Другої світової війни. Врегулювання територіальних питань. URL: http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?Z21ID=&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=eiu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=TRN=&S21COLORTERMS=0&S21STR=2.17.%208
3. Плохій С. Несуверенні нації. Як Україна стала засновницею ООН? URL: <https://www.istpravda.com.ua/articles/5cfc43d00c83>

Змістовний модуль II. Зовнішня політика та дипломатія незалежної України

Тема 4. Сучасне геополітичне становище України. Концепція, основні принципи й пріоритети зовнішньої політики незалежної України.

Прийняття «Декларації про державний суверенітет України», її зовнішньополітичні аспекти. «Акт проголошення незалежної України». Дипломатичне визнання української держави. Особливості сучасного геополітичного становища України. Проміжна цивілізаційна роль України. Подвійна орієнтація України в сучасному світі. Концепція «багатовекторності». Україна як середня держава. Концептуальні основи зовнішньої політики України. Принцип позаблоковості, нейтралітету vs євроатлантичний вибір. Деідеологізація зовнішньої політики. Принцип територіальної цілісності. Несилові методи здійснення зовнішньополітичного курсу. Без'ядерний статус України. Регіоналізація зовнішньої політики України. Прагматичний характер сучасної зовнішньої політики української держави. Феномен економізації міжнародної діяльності України. Основні пріоритети зовнішньої політики України під час агресії Росії. Формування проукраїнської коаліції після 22.04.2022. Контактна група з оборони України. Зусилля щодо постачання зброї та фінансової допомоги Україні. «Формула миру» України. Дискусія про гарантії безпеки України.

Література

1. Геополітичне значення України в сучасному глобалізованому та нестабільному світі. URL: <https://economistua.com/geopolitichne-znachennya-ukrayini-v-suchasnomu-globalizovanomu-ta-nestabilnomu-sviti/>
2. Концепція зовнішньої політики України. URL: http://fes.kiev.ua/n/cms/fileadmin/upload2/Концепція_zovnishnoji_politiki_Ukrajini_05.10_1.pdf
3. Нариси з історії дипломатії України / О. І. Галенко, Є.Є. Камінський, М.В. Кірсенко та ін. під ред. В. А. Смолія. К.: Видавничий дім «Альтернативи», 2001. 736 с.
4. Стратегія зовнішньополітичної діяльності України. URL: <https://mfa.gov.ua/storage/app/sites/1/PD/strategy-for-pol.pdf>

Тема 5. Національні інтереси незалежної України. Питання забезпечення національної безпеки.

Визначення національних інтересів держави. Сукупність національних інтересів незалежної української держави. Визначення національної безпеки держави. Основні фактори національної безпеки. Еволюція доктринальних підходів до національної безпеки України. Реальні й потенційні загрози безпеці України. Внутрішні й зовнішні аспекти безпеки. Військові й невійськові аспекти безпеки. Воєнна доктрина незалежної України та її

національна безпека. Міжнародна система гарантій безпеки. Ядерне роззброєння України. Україна і режим нерозповсюдження ядерних озброєнь. Україна й угода про звичайні збройні сили в Європі. Україна в системі міжнародної безпеки.

Література

1. Концепція зовнішньої політики України. URL: http://fes.kiev.ua/n/cms/fileadmin/upload2/Концепція_zovnishnoji_politiki_Ukrajini_05.10_1.pdf
2. Концепція національної безпеки України. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/meeting/stenogr/show/4192.html>
3. Співак М. Стратегії національної безпеки України: порівняльний аналіз. 2022. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/237/6350/13386-1?inline=1>

Тема 6. Україна у системі міжнародних відносин у пост-радянському просторі. Українсько-російські відносини.

Україна й створення Співдружності Незалежних Держав. Особливості позиції України в СНД. Формування угруповань у складі СНД та Україна. ГУАМ. Проблема делімітації кордонів України з державами-наступниками СРСР. Економічні та політичні відносини України з колишніми республіками СРСР. Перспектива залучення України до інтеграційних угруповань на території колишнього СРСР. Еволюція українсько-російських відносин. Основні проблеми двосторонніх відносин: від проголошення незалежності до сучасності. Проблема Чорноморського флоту у двосторонніх відносинах. Економічний чинник двосторонніх відносин. Україна й Росія в контексті нової системи європейської безпеки. Початок агресії Росії у 2014му році. Окупація Криму та вторгнення на Донбасі. Мінські домовленості. Позиція західних країн. Нормандська група. Початок повномасштабної агресії, її міжнародні аспекти.

Література

1. Бульвінський А. Роль України в процесах трансформації пострадянського простору. URL: <https://elibrary.ivinas.gov.ua/4584/>
2. Стратегічна культура та зовнішня політика України / Під заг. ред. І. М. Ковалю, О. І. Брусилівської, В. А. Дубовика. Одеса: ОНУ імені І. І. Мечникова, 2017. 264 с.
3. Lutsevych O., Wallace J. Ukraine – Russia relations. URL: <https://www.chathamhouse.org/2021/11/ukraine-russia-relations>
4. Mankoff J. Russia's war in Ukraine: identity, history and conflict. URL: <https://www.csis.org/analysis/russias-war-ukraine-identity-history-and-conflict>

Тема 7. Європейський вимір зовнішньої політики України. Відносини Україна – ЄС.

Відносини України з країнами Центральної та Східної Європи. Україна й Вишеградська група держав. Концепція Балто-Чорноморської зони. Україна в Центрально-Європейській Ініціативі, Центрально-Європейській Асоціації Вільної Торгівлі. Євро регіони. Польсько-українські відносини. Специфіка україно-румунських відносин. Новий етап відносин після 24.02.2024. Інтеграція до Європейського Союзу - пріоритет зовнішньої політики України. Інтеграція до політичних та економічних євроструктур. Україна у Раді Європи. Основні перешкоди на шляху інтеграції України до ЄС. Підписання та реалізація Угоди про асоціацію. Роль ЄС в підтримці України після 24.02.2024. Кандидат на членство.

Література

1. Галик В. Україна в Європі та світі : навч. посіб. К.: Знання, 2013. 364 с.
2. Присяжнюк М. Від суперечок до партнерства. Як війна змінила відносини України і Румунії. URL: <https://texty.org.ua/articles/111060/vid-superechok-do-partnerstva-jak-vijna-zminyala-vidnosyny-ukrayiny-j-rumuniyi>
3. EU relations with Ukraine. Consilium Europa. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eastern-partnership/ukraine/>
4. Zaborowski M. Relaunch the Polish – Ukrainian relationship. URL: <https://www.politico.eu/article/relaunch-poland-ukraine-relationship-war/>

Тема 8. НАТО у зовнішній політиці України.

Відносини України з НАТО. Участь України в програмі «Партнерство заради миру». Хартія «Україна – НАТО». Проголошення курсу на вступ до НАТО. Інтенсифікований діалог. Бухарестський саміт 2008 року. Відхід від євроатлантичної інтеграції в 2010 році. Вплив початку агресії Росії на відносини Україна – НАТО. Сучасний стан співробітництва України і НАТО. Відносини після 24.02.2024. Вплив початку повномасштабної агресії Росії на обороноздатність східного флангу НАТО. Підтримка з боку Альянсу. Дискусія про вступ України до НАТО. Позиції країн-членів. Діяльність України у напрямку євроатлантичної інтеграції.

Література

1. Відносини з Україною. URL: https://www.nato.int/cps/uk/natohq/topics_37750.htm
2. Bielieskov M. Ukraine – NATO relations: closer partnership or membership? URL: <https://rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/ukraine-nato-relations-closer-partnership-or-membership>
3. Dickinson P. Disappointed but not discouraged: Ukrainians react to NATO summit. URL:

Тема 9. Відносини Україна – США.

Основні етапи розвитку українсько-американських відносин. Вирішення проблеми ядерного роззброєння України й позиція США. Економічна допомога Україні з боку США. Військове, гуманітарне та технічне співробітництво двох держав. Проголошення стратегічного партнерства України й США. Порядок денний двосторонніх відносин на початку XXI століття. Вплив «помаранчевої революції». Вікно можливостей та «втома від України». Гальмування відносин у 2010-2014. Вплив Євромайдану та початку російської агресії у 2014 році. Масштабна підтримка з боку США після 24.02.2024. Постачання зброї. Координація в рамках Контактної групи з оборони України. Санкції проти Росії. Гуманітарна допомога. Дискусія всередині США щодо підтримки України. Еволюція позиції адміністрації Дж. Байдена. Угода про перспективну допомогу в сфері безпеки.

Література

1. Хартія стратегічного партнерства Україна – США. URL: <https://mfa.gov.ua/news/hartiya-strategichnogo-partnerstva-ukrayina-ssha>
2. Dubovyk V. The US and Ukraine: a partnership-in-action. URL: https://www.ponarseurasia.org/wp-content/uploads/attachments/Pepr626_Dubovyk_Nov2019-5.pdf
3. Dubovyk V. Kyiv-Washington relations in times of colossal war: the ultimate test of a strategic partnership. URL: <https://www.ponarseurasia.org/kyiv-washington-relations-in-times-of-colossal-war-the-ultimate-test-of-a-strategic-partnership/>

Тема 10. Чорноморський регіон у зовнішній політиці України.

Значення Чорноморського регіону для України. Геополітичний, військово-стратегічний, економічний, екологічний та гуманітарний виміри міжнародних відносин в Чорноморському регіоні. Співвідношення елементів співробітництва й суперництва. Участь України в Організації Чорноморського економічного співробітництва. Роль Туреччини в Чорноморському регіоні. Українсько-турецькі відносини. ГУАМ. Україна та регіональні конфлікти. Україна та «Чорноморська гармонія» й «Блексіфор». Чорноморська синергія. Російська агресія проти Грузії у 2008 році. Агресія Росії в 2014 році, окупація Криму. Дестабілізація чорноморської регіональної безпеки. «Кримська Платформа». Повномасштабна агресія Росії після 24.02.2022. Мілітаризація Чорного моря. Блокада українських чорноморських портів. «Зернова угода». «Зерновий коридор». Зменшення потенціалу Чорноморського флоту РФ.

Література

1. Чорноморський регіон у світовій політиці: актори, чинники, сценарії майбутнього : монографія / За заг. ред. О. І. Брусиловської, В. А. Дубовика, І. М. Ковалю. Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2020. 176 с.
 2. Baev P., Gaber E., Gorenburg D., & Herd G. Russia end state: Battle for the Black Sea. URL: <https://www.marshallcenter.org/en/publications/clock-tower-security-series/strategic-competition-seminar-series-fy24/russia-end-state-battle-black-sea>
 3. Dubovyk V. Quo Vadis, Black Sea: regional security in limbo. URL: <https://www.fletcherforum.org/home/2023/5/2/quo-vadis-black-sea-regional-security-in-limbo>
 4. Khylyk M., & Shelest H. Perceptions of the Black Sea Region Security Amid the Russian Invasion of Ukraine: View from Ukraine. URL: <https://www.ssoar.info/ssoar/handle/document/86617>
-
-

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ, ЗАВДАННЯ ТА ЛІТЕРАТУРА

Проведення практичних занять для здобувачів вищої освіти надає можливість вирішення наступних дидактичних цілей:

- сприянню поєднанню лекційних занять з самостійною навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів вищої освіти, а саме, теоретичну підготовку з практичною;
- розвитку умінь, навичок розумової праці, уміння застосовувати свої теоретичні знання для реалізації практичних завдань;
- формування у здобувачів вищої освіти інтересу до науково-дослідної роботи та залучення їх до наукових досліджень на кафедрі міжнародних відносин;
- забезпечення системного повторення, поглиблення та закріплення знань здобувачів вищої освіти за певною тематикою;
- поліпшенню навички здійснення різних видів майбутньої професійної діяльності;
- здійснення діагностики і контролю знань здобувачів вищої освіти з окремих розділів і тем програми, формування уміння та навичок виконання окремих аспектів професійної діяльності у майбутньому.

№ з/п	Назва теми	
1	<p>Тема 1. Україна в міжнародних відносинах між Першою та Другою світовими війнами.</p> <p>Питання для обговорення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мюнхенська угода 1938 р. та її наслідки. 2. Плани гітлерівської Німеччини стосовно України. 3. Пакт про ненапад СРСР та Німеччини та його значення. 4. Національно-визвольний рух напередодні та під час Другої світової війни. <p>Література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сацький П. Націоналізація міжнародних відносин і українське питання після першої світової війни. URL: https://ir.kneu.edu.ua/items/4fa6ead7-ee61-45bc-8c72-a28835296173 2. Пагіря О. «Найбільша проблема Європи»: міжнародна гра навколо Карпатської України на зламі 1938-1939 років. URL: https://uamoderna.com/md/pahirya-karpatska-ukrajina/ 3. В'ятрович В. Основні принципи зовнішньої політики ОУН. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Viatrovych_Volodymyr/Osnovni_pryntsyru_zovnishnoi_polityky_OUN/ 4. Лисенко О. Початок другої світової війни та Україна в сучасному науковому дискурсі. URL: http://www.visnyk- 	

	nanu.org.ua/sites/default/files/files/Visn.2019/12/Visn_12-2019%2B11_Lysenko.pdf	
2	<p>Тема 2. Геополітичне положення, національні інтереси та основи зовнішньої політики України.</p> <p>Питання для обговорення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості геополітичного становища України. 2. Концептуальні засади зовнішньої політики України. 3. Національні інтереси незалежної української держави. <p>Література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Геополітичне значення України в сучасному глобалізованому та нестабільному світі. URL: https://economistua.com/geopolitichne-znachennya-ukrayini-v-suchasnomu-globalizovanomu-ta-nestabilnomu-sviti/ 2. Концепція зовнішньої політики України. URL: http://fes.kiev.ua/n/cms/fileadmin/upload2/Koncepcija_zovnishnoji_politiki_Ukrajini_05.10_1.pdf 3. Стратегія зовнішньополітичної діяльності України. МЗС України. URL: https://mfa.gov.ua/storage/app/sites/1/PD/strategy-for-pol.pdf 4. Концепція національної безпеки України. URL: https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037 	
3	<p>Тема 3. Україна у системі міжнародних відносин у пост-радянському просторі. Українсько-російські відносини.</p> <p>Питання для обговорення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні етапи українсько-російських відносин. 2. Агресія Росії проти України, перший етап (2014-2022). 3. Агресія Росії проти України, другий етап (з 2022). <p>Література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бульвінський А. Роль України в процесах трансформації пострадянського простору. URL: https://elibrary.ivinas.gov.ua/4584/ 2. Lutsevych O., Wallace J. Ukraine – Russia relations. Chatham House. URL: https://www.chathamhouse.org/2021/11/ukraine-russia-relations 3. Mankoff J. Russia’s war in Ukraine: identity, history and conflict. URL: https://www.csis.org/analysis/russias-war-ukraine-identity-history-and-conflict 	
4	<p>Тема 4. Європейський та євроатлантичний напрямки зовнішньої політики України.</p> <p>Питання для обговорення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток відносин між Україною та ЄС. 2. Еволюція відносин Україна-НАТО у XXI ст. Проблеми та перспективи членства України в НАТО. 3. Відносини України з країнами ЦСЄ та ПСЄ. 	

	<p>4. Основні напрямки співробітництва України та Польщі. Відносини між Україною та Румунією: проблеми та перспективи.</p> <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dubovyk V. Ukraine's relations with Russia, the EU and the U.S.: the background, the current crisis and the U.S. and what must be done. URL: http://www.siwps.org/wp-content/uploads/Dubovyk.pdf 2. Zaborowski M. Relaunch the Polish – Ukrainian relationship. URL: https://www.politico.eu/article/relaunch-poland-ukraine-relationship-war/ 3. Присяжнюк М. Від суперечок до партнерства. Як війна змінила відносини Україні і Румунії. URL: https://texty.org.ua/articles/111060/vid-superechok-do-partnerstva-jak-vijna-zminyla-vidnosyny-ukrayiny-j-rumuniyi/ 4. EU relations with Ukraine. URL: https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eastern-partnership/ukraine/ 	
5	<p>Тема 5. Чорноморський регіон у зовнішній політиці України.</p> <p>Питання для обговорення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інтереси та пріоритети політики України в Чорноморському регіоні. 2. Україна у Чорноморському регіоні у 2014-2022ю 3. Чорноморський регіон після початку масштабної агресії РФ. <p>Література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Baev P., Gaber E., Gorenburg D., Herd G. Russia end state: Battle for the Black Sea. URL: https://www.marshallcenter.org/en/publications/clock-tower-security-series/strategic-competition-seminar-series-fy24/russia-end-state-battle-black-sea 2. Khylyk M., Shelest H. Perceptions of the Black Sea Region Security Amid the Russian Invasion of Ukraine: View from Ukraine. URL: https://www.ssoar.info/ssoar/handle/document/86617 3. Dubovyk V. Quo Vadis, Black Sea: regional security in limbo. URL: https://www.fletcherforum.org/home/2023/5/2/quo-vadis-black-sea-regional-security-in-limbo 	2
Разом		

Самостійна робота студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Україна напередодні та у часи другої світової війни.</p> <p><i>Питання для самостійної підготовки</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сен-Жерменський (1919 р.) та Тріанонський (1920 р.) договори, їх вплив на долю України. 2. Мюнхенська угода 1938 р. та поява автономної Карпатської української держави. 3. Пакт про ненапад СРСР та Німеччини, секретні протоколи, договір про дружбу та кордони. Їхні наслідки для українських земель. 4. Виникнення ОУН, зовнішньополітичні погляди її лідерів напередодні та під час Другої світової війни. 	
2	<p>Тема 2. УРСР на міжнародній арені після другої світової війни.</p> <p><i>Питання для самостійної підготовки</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Питання про Закарпатську Україну. 2. Урегулювання питання про польсько-радянський кордон з новим польським урядом. Операція "Вісла". 3. Продовження боротьби українським націоналістичним рухом і позиція західних держав. 4. Вступ УРСР до низки міжнародних організацій. 	
3	<p>Тема 3. Геополітичне положення, національні інтереси та основи зовнішньої політики України.</p> <p><i>Питання для самостійної підготовки</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості сучасного геополітичного становища України: проміжна цивілізаційна роль України, вигоди подвійної орієнтації України в сучасному світі, багатовекторність. Україна як середня держава. 2. Принципи зовнішньої політики України. Принцип позаблоковості, нейтралітету. Реалізація цього принципу у зовнішній політиці України. 3. Регіоналізація зовнішньої політики України. 4. Сукупність національних інтересів незалежної української держави. 5. Визначення національної безпеки держави. Основні фактори національної безпеки. 	

4	<p>Тема 4. Механізм формування зовнішньої політики України. Зовнішньополітичний апарат країни.</p> <p><i>Питання для самостійної підготовки</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні фактори, що впливають на українську зовнішню політику. 2. Основні органи, що беруть участь в розробці зовнішньої політики. Їхні повноваження. 3. Дипломатичні представництва України за кордоном. 4. Місії України в міжнародних організаціях. 5. Регіональний рівень зовнішньополітичної активності України. 	
5	<p>Тема 5. Україна у системі міжнародних відносин у пост-радянському просторі. Українсько-російські відносини.</p> <p><i>Питання для самостійної підготовки</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблеми до 2014 року. 2. Україна й створення Співдружності Незалежних Держав. Особливості позиції України в СНД. 3. Україна й Росія в контексті нової системи європейської безпеки. 4. Відносини з Росією після початку нею агресії проти України. 	
6	<p>Тема 6. Європейський та євроатлантичний напрямки зовнішньої політики України.</p> <p><i>Питання для самостійної підготовки</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Європейський напрямок зовнішньої політики України. 2. Україна в новій системі міжнародної безпеки. Взаємодія України з НАТО. 3. Міжрегіональне співробітництво України з країнами ЦСЄ (єврорегіони «Карпати», «Буг», «Верхній Прут», «Нижній Дунай») 	
7	<p>Тема 7. Чорноморський регіон у зовнішній політиці України.</p> <p><i>Питання для самостійної підготовки</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Значення Чорноморського регіону для України. 2. Геополітичний, військово-стратегічний, економічний, екологічний та гуманітарний виміри міжнародних відносин в Чорноморському регіоні. 3. Україна та «Чорноморська гармонія» й «Блексіфор». 4. Чорноморська синергія. 	

	<p>5. Україна та регіональні конфлікти. 6. Україна та проблеми чорноморської безпеки після початку російської агресії після 2014 року.</p>	
	<p><i>Один реферат із вищевказаного переліку обирається студентом на початку семестру та надсилається викладачу за місяць до закінчення курсу.</i> <i>Обсяг реферату: 12 сторінок.</i> <i>Характеристика змісту: за змістом навчальної дисципліни.</i> <i>Вимоги до виконання та оцінювання:</i> основна мета роботи – глибоке вивчення важливих теоретичних або прикладних питань дисципліни за допомогою підготовки реферату (дослідження). Вельми важливим є формування таких умінь і навичок студента: самостійно формулювати проблему, визначати мету, основні завдання, об’єкт і предмет дослідження; здійснювати пошук і відбір різноманітної інформації; обробляти та аналізувати інформацію; логічно і послідовно викладати результати аналізу, робити аргументовані висновки; правильно оформлювати науково-довідковий матеріал; публічно захищати виконану роботу. Робота має бути написана студентом на рівні, відповідному сучасному стану розвитку комплексу наук, які вивчають міжнародні відносини. Тему роботи треба розкрити в контексті сучасних наукових концепцій, обґрунтовано і доречно використовувати основні наукові терміни. Вельми важливо висвітлювати об’єктивні з наукового погляду положення, застосовувати для унаочнення і підтвердження теоретичних положень реальні приклади, достовірну статистичну інформацію. Думки вітчизняних і зарубіжних авторів, їхні загальнотеоретичні і методологічні підходи необхідно проаналізувати та систематизувати. Мінімальний обсяг використаних джерел – 15, при цьому матеріали, вилучені з Інтернету, можуть складати не більше третини номерів у списку джерел; більшість джерел повинні складати оприлюднені документи, статті та монографії. Для оформлення виносів у тексті й прикінцевого «Списку посилань» використовується стиль APA.</p>	
	<p>До самостійної роботи відноситься: [1] – підготовка до лекцій, практичних занять; [2] – написання рефератів/рідерів, есе.</p>	

Питання для підсумкового контролю

1. Україна і процес мирного врегулювання після Першої світової війни.
2. «Українське питання» в міжнародних відносинах в період між світовими війнами.
3. Українсько-польські відносини у міжвоєнний період.
4. Українські націоналісти та проблеми зовнішньої політики у 1920-1930-х роках.
5. Українські землі напередодні та на початковому етапі Другої світової війни. Карпатська Українська держава.
6. Нацистська Німеччина та «українське питання».
7. Україна в другій світовій війні.
8. Україна в процесах територіального врегулювання після закінчення другої світової війни.
9. Вихід УРСР на міжнародну арену у 1944–1945 роках. УРСР та створення ООН.
10. Особливості сучасного геополітичного становища України.
11. Декларація про державний суверенітет, Акт про проголошення незалежності та формування зовнішньої політики України.
12. Основні принципи зовнішньої політики України.
13. Основні напрямки зовнішньої політики України.
14. Основні засади зовнішньої політики України.
15. Національні інтереси незалежної української держави.
16. Національна безпека України. Співвідношення та класифікація факторів національної безпеки України.
17. Виклики для національної безпеки України.
18. Регіоналізація зовнішньої політики України. Одеський регіон у міжнародних зв'язках України.
19. Українсько-російські відносини.
20. Питання Криму в українсько-російських відносинах.
21. Новий етап відносин України з Росією після початку агресії РФ.
22. Основні етапи взаємовідносин України та ЄС.
23. Роль ЄС в допомозі Україні після 24.02.2022.
24. Угода про асоціацію з ЄС.
25. Україна у структурі європейської безпеки.
26. Відносини України та НАТО.
27. Особливості співробітництва Україна – США.
28. Основні напрямки відносин України з країнами Центральної та Східної Європи.
29. Відносини України з Польщею.
30. Особливості співробітництва України з Румунією.
31. Україна у системі міжнародних відносин Чорноморського регіону.
32. Українсько-турецькі відносини.

Рекомендована література

Основна

1. Максименко І. В. Відносини України та Румунії в контексті регіональних ініціатив ЄС. *Міжнародні та політичні дослідження*. 2019. Т. 24, Вип. 32. С. 136-155.
2. Максименко І. В. Зовнішньополітичний курс України як чинник геополітичного лідерства ЄС та Росії. *Актуальні питання міжнародних відносин*. 2014. Вип. 120. Ч. 1. С. 59-72.
3. Максименко І. В., Кузьмін Д. В. Східне партнерство. *Європейський Союз у міжнародних відносинах*: навч. посіб. / В. В. Копійка, С. О. Маковський, М. А. Миронова; за заг. ред. В. В. Копійки. К.: ВПЦ «Київський університет», 2021. С. 259-282.
4. Стратегічна культура та зовнішня політика України / Під заг. ред. І. М. Ковалю, О. І. Брусиловської, В. А. Дубовика. Одеса: ОНУ імені І. І. Мечникова, 2017. 264 с.
5. Чорноморський регіон у світовій політиці: актори, чинники, сценарії майбутнього : монографія / За заг. ред. О. І. Брусиловської, В. А. Дубовика, І. М. Ковалю. Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2020. 176 с.
6. Солодкий С., & Ракеру І. Аудит зовнішньої політики: Україна – Румунія. К.: Інститут світової політики, 2016. 46 с.
7. Співак М. Стратегії національної безпеки України: порівняльний аналіз. 2022. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/237/6350/13386-1?inline=1>
8. Стратегія зовнішньополітичної діяльності України. URL: <https://mfa.gov.ua/storage/app/sites/1/PD/strategy-for-pol.pdf>
9. Зарембо К. Аудит зовнішньої політики: Україна – Польща. К.: Інститут світової політики, 2016. 46 с.

Додаткова

10. Акція «Вісла». 1947 рік (28 квітня – 29 липня). URL: <https://uinp.gov.ua/informaciyni-materialy/viyskovym/akciya-visla-1947-rik-28-kvitnya-29-lypnya>
11. Бульвінський А. Роль України в процесах трансформації пострадянського простору. URL: <https://elibrary.ivinas.gov.ua/4584/>
12. Відносини з Україною. URL: https://www.nato.int/cps/uk/natohq/topics_37750.htm
13. В'ятрович В. Основні принципи зовнішньої політики ОУН. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Viatrovych_Volodymyr/Osnovni_pryntsypy_zovnishnoi_polityky_OUN
14. Геополітичне значення України в сучасному глобалізованому та

- нестабільному світі. URL: <https://economistua.com/geopolitichne-znachennya-ukrayini-v-suchasnomu-globalizovanomu-ta-nestabilnomu-sviti/>
15. Завершення Другої світової війни. Врегулювання територіальних питань. URL: http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?Z21ID=&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=eiu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=TRN=&S21COLORTERMS=0&S21STR=2.17.%208
16. Киридон А. Україна – Республіка Польща: етапи, реалії та перспективи відносин. URL: <http://uaforeignaffairs.com/ua/ekspertna-dumka/view/article/ukrajina-respublika-polshcha-etapi-realiiji-ta-perspekt/>
17. Концепція зовнішньої політики України. URL: http://fes.kiev.ua/n/cms/fileadmin/upload2/Концепcija_zovnishnoji_politiki_Ukrajini_05.10_1.pdf
18. Концепція національної безпеки України. *Офіційний портал Верховної Ради України*. URL: <https://www.rada.gov.ua/meeting/stenogr/show/4192.html>
19. Лисенко О. Початок Другої світової війни та Україна в сучасному науковому дискурсі. URL: http://www.visnyk-nanu.org.ua/sites/default/files/files/Visn.2019/12/Visn_12-2019%2B11_Lysenko.pdf
20. Пагіря О. «Найбільша проблема Європи»: міжнародна гра навколо Карпатської України на зламі 1938-1939 років. URL: <https://1939.in.ua/general/oleksandr-pahiria-naybilsha-problema-yevropy-mizhnarodna-hra-navkolo-karpatskoji-ukrainy-na-zlami-1938-1939-rr>
21. Плохій С. Несуверенні нації. Як Україна стала засновницею ООН? URL: <https://www.istpravda.com.ua/articles/5cfc43d00c83>
22. Присяжнюк М. Від суперечок до партнерства. Як війна змінила відносини Україні і Румунії. URL: <https://texty.org.ua/articles/111060/vid-superechok-do-partnerstva-jak-vijna-zminyla-vidnosyny-ukrayiny-j-rumuniyi>
23. Савчин М. Зовнішньополітична діяльність ОУН (Б) у 1942-1947 рр. URL: <https://www.inst-ukr.lviv.ua/files/17/480Savchyn.pdf>
24. Сацький П. Націоналізація міжнародних відносин і українське питання після першої світової війни. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/items/4fa6ead7-ee61-45bc-8c72-a28835296173>
25. Україна – НАТО: сучасний стан відносин та перспективи розвитку. К.: ПЦ «Фоліант», 2008. 352 с.
26. Українська призма. Між стратегічним партнерством і безпекою. К.: Фонд Фрідріха Еберга, 2013. 48 с.
27. Хартія стратегічного партнерства Україна – США. URL: <https://mfa.gov.ua/news/hartiya-strategichnogo-partnerstva-ukrayina-ssha>
28. Baev P., Gaber E., Gorenburg D., & Herd G. Russia end state: Battle for the Black Sea. URL: <https://www.marshallcenter.org/en/publications/clock-tower-security-series/strategic-competition-seminar-series-fy24/russia-end-state-battle-black-sea>
29. Bielieskov M. Ukraine – NATO relations: closer partnership or membership?

- URL: <https://rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/ukraine-nato-relations-closer-partnership-or-membership>
30. Dickinson P. Disappointed but not discouraged: Ukrainians react to NATO summit. URL: <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/disappointed-but-not-discouraged-ukrainians-react-to-nato-summit/>
 31. Dubovyk V. Kyiv-Washington relations in times of colossal war: the ultimate test of a strategic partnership. URL: <https://www.ponarseurasia.org/kyiv-washington-relations-in-times-of-colossal-war-the-ultimate-test-of-a-strategic-partnership/>
 32. Dubovyk V. The US and Ukraine: a partnership-in-action. URL: https://www.ponarseurasia.org/wp-content/uploads/attachments/Pepm626_Dubovyk_Nov2019-5.pdf
 33. Dubovyk V. Quo Vadis, Black Sea: regional security in limbo. URL: <https://www.fletcherforum.org/home/2023/5/2/quo-vadis-black-sea-regional-security-in-limbo>
-
34. Khylyk M., & Shelest H. Perceptions of the Black Sea Region Security Amid the Russian Invasion of Ukraine: View from Ukraine. URL: <https://www.ssoar.info/ssoar/handle/document/86617>
 35. Lutsevych O., & Wallace J. Ukraine – Russia relations. URL: <https://www.chathamhouse.org/2021/11/ukraine-russia-relations>
 36. Maksymenko I. Relations between Ukraine and Romania: the impact of the EU and Russia's policy. *Historical Yearbook 2021*. Vol 18, N XVIII. P. 123-137.
 37. Mankoff J. Russia's war in Ukraine: identity, history and conflict. URL: <https://www.csis.org/analysis/russias-war-ukraine-identity-history-and-conflict>
 38. Petrone K. The living ghosts of the second world war and the Russian invasion of Ukraine. URL: https://origins.osu.edu/read/living-ghosts-second-world-war-and-russian-invasion-ukraine?language_content_entity=en
 39. EU relations with Ukraine. Consilium Europa. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eastern-partnership/ukraine>
 40. Zaborowski M. Relaunch the Polish – Ukrainian relationship. URL: <https://www.politico.eu/article/relaunch-poland-ukraine-relationship-war/>

15. Інформаційні ресурси

1. Законодавча база Верховної Ради України. URL: www.zakon.rada.gov.ua
2. Міністерство закордонних справ. URL: www.mfa.gov.ua
3. Місія України при НАТО. URL: <http://nato.mfa.gov.ua/ua>
4. Постійне представництво України при ООН. URL: <https://ukraineun.org/>
5. Представництво ЄС в Україні. URL: https://eeas.europa.eu/delegations/ukraine_uk

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

При вивченні навчальної дисципліни застосовуються наступні методи навчання:

Словесні: лекції (проблемні, лекції-візуалізації, лекції з аналізом конкретних ситуацій та ін.), розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, диспут, обговорення проблемних ситуацій.

Наочні: у тому числі мультимедійні презентації, демонстрація, метод безпосереднього спостереження, презентація результатів власних досліджень.

Практичні: рольові ігри; виконання індивідуальних завдань (підготовка та публічний захист рефератів).

Засоби діагностики якості вищої освіти включають в себе поточний, періодичний та підсумковий контроль.

Методи поточного / періодичного контролю: усне опитування, оцінювання виконання індивідуальних завдань (рефератів), захист результатів індивідуальних завдань (рефератів).

Підсумковий контроль. Іспит (в усній формі).

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінка за національною шкалою Здобувач освіти Відмінно	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних/ розрахункових завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі

Добре	<p>і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями</p> <p>достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки</p>	<p>правильно вирішив більшість розрахункових /тестових завдань за зразком; має стійкі навички виконання завдання</p>
Задовільно	<p>володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків</p> <p>володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки</p>	<p>може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків</p> <p>недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички</p>
Незадовільно з можливістю повторного складання	<p>володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки</p>	<p>недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички</p>
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	<p>не володіє навчальним матеріалом</p>	<p>виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача</p>

Розподіл балів, що їх отримують студенти

Поточне/періодичне оцінювання										Підсумковий контроль (іспит)	Сума
Змістовний модуль №1				Змістовний модуль №2							
T 1	T 2	T 3		T 4 T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	20	100
8	8	8		16	8	8	8	8	8		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Навчальне видання

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

Методичні вказівки

до вивчення навчальної дисципліни
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти спеціальності 291
«Міжнародні відносини, суспільні комунікації
та регіональні студії»

У двох частинах

Частина 2

Укладач

ДУБОВИК Володимир Алімович

Надруковано в авторській редакції
з готового оригінал-макета

Завідувачка редакції *Т. М. Забанова*

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 1,63.
Тираж 100 прим. Зам. № 470.

Видавництво і друкарня «Астропринт»
65091, м. Одеса, вул. Разумовська, 21
Тел.: (0482) 37-14-25, 33-07-17, (048) 7-855-855
e-mail: astro_print@ukr.net; www.astroprint.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1373 від 28.05.2003 р.